

Všiu šaliu proletari, vienykites!

PERGALĖ

LITUOS KP ZARASU RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ZMONIŲ DEPUTATU TARYBOS ORGANAS

ZARASAI
1959 m.
gegužės
21
KETVIRTADIENIS
Nr 60 (1790)

Kaina 15 kn

P. Cvirkos vardo, Puškino vardo ir „Garbingo darbo“ kolūkių kolūkiečiai! Jūs atsiliekate sėjant kukurūzus ir sodinant bulves!

Viršplaniniai kukurūzų plotai

Ruošdami gerą pašarų bazę ateinančiam žiemojimui, „Nemuno“ kolūkio žemdirbiai plečia silosinių kultūrų pasėlių plotus. Ivykdę kukurūzų sėjos planą, pasėjė 18 ha kukurūzų, kolūkiečiai nutarė padidinti jų plotus. Jau pasėta 21 ha kukurūzų. Juos sodinant didelė pagalbą kolūkiui sujaunimas, moksleiviai.

V. NAUJALIS

Jie dirba gerai

Kimbariškių tarybinio ūkio to paties pavadinimo skyriuje daug padirbėjo ruošiant dirvas traktorininkas J. Jakutis mašina DT-24. Sąžiningai triūsia sodinant kukurūzus darbininkės M. Petrušaitė, J. Sawickaja.

Skyriuje kasdien paséjama ne mažiau kaip po 2 ha kukurūzų.

I. Šeptiakovas

Be atsakomybės jausmo

Anksti pavasarį pasirengimas kukurūzų sėjai P. Cvirkos vardo kolūkio antroje laukininkystės brigadoje, vadovaujamoje drg. Malecko, vyko kaip reikiant. Buvo laiku išvežtos vietinės trąšos į laukus, suartai sklypai — visa tai rodė, kad kolektyvas yra susirūpinęs kova už derlių.

Visai kita padėtis dabar, kai kukurūzų sėja jau faktinai turi būti užbaigtą. Brigadoje nė vienam iš 4 hektarų, skirtų kukurūzams, dar nepradėta sėja.

Iš drg. Malecko paaikiinimų sunku suprasti, kokia yra šio nepakenčiamo delimo priežastis.

— Atrodo, lyg dar šaltoka, — stengiasi jis pateisinti savo nesirūpinimą sėja. — O ir nežinome dar, kuo ženklinime kvadratus: kultivatoriumi ar arkliniu ženklinantu.

Labai naivai skamba brigadininko pasiteisinimas šaltu oru. Iš tikrujų kaltas ne oras, o neorganizuotumas, atsakingumo už derlių stoka. Pirmadienį

Mūsų žemės ūkio artelės kolūkiečiai nutarė šiemet išplėsti bulvių pasėlius iki 70 hektarų. Jų sumanyimus lydi atitinkami darbai. Visos laukininkystės brigados sparčiai sodina bulves. Antroji, E. Pupeikio vadovaujama, brigada vakar užbaigė bulvių sodinimą. Cia apsodinta šakniagumbiais 18 ha plotas. Bulvės brigadoje buvo sodinamos 4 poromis arklių. Geriausiai dirbo kolūkiečiai I. Pupeikis, J. Skrebelis, L. Lingytė, Mažeikaitė Paulina, Bronius d., ir Mažeikaitė Paulina, Albino d.

Užbaigia sodinti bulves ir IV brigada, vadovaujama V. Malakausko. Viso kolūkyje pasodinta 51 ha bulvių.

L. Krasauskaitė
„Tarybinio arto“ kolūkio saskaitininkė

Daigai bus vešlūs

Mūsų žemės ūkio artelės brigadų socialistiniame lenktyniavime už spartesnį kukurūzų sėjos užbaigimą nugalėjo I ir IV brigadų grandys. Nuo jų nedaug atsiliko ir kitos dvi brigados. Užvakar II brigados kukurūzų augintojai, vadovaujami Mykolo Pošiaus, ir III brigados, vadovaujami Antano Tvardausko, pasejo po 5 ha kukurūzų. Sėjant buvo prisilaikoma visų agrotechnikos taisylių. Kukurūzų augintojai kovoja už 400 ctn žaliosios masės iš kiekvieno hektaro.

S. SAVICKAITĖ
„Pažangos“ kolūkio apskaitininkė

VORONEŽAS. Kalnakasybos sodrinimo įrenkimų gamykloje atidaryta muzikos mokykla, kurioje didelė grupė darbininkų gauna muzikinį išsilavinimą. Jų tarpe — jaunieji darbininkai iš brigadų, kovojančių už komunistinio darbo kolektivų vardą.

Nuotraukoje: muzikos teorijos pamokoje. Iš kairės į dešinę — dėstytoja Ela Birman, muzikos mokyklos mokinė Jegoras Sabuninas, inžinerius-konstruktoriaus Ana Vertogradova, inžinerius Klara Martynova, prie lento — tekintojas Vladimiras Tumanovas.

A. Zenino nuotr. (TASS).

Tarptautinė lenininė premija įteikta ižymiam TSRS visuomenės ir valstybės veikėjui N. CHRUŠČIOVUI

Gegužės 16 d. Didžiuosiuose Kremliaus rūmuose įvyko iškilmingas susirinkimas, kuriam už ižymius nuopelnus kovojuant už taikos išsaugojo ir stiprinimą ižymiam TSRS visuomenės ir valstybės veikėjui draugui N. Chruščiovui buvo įteikta Tarptautinė lenininė premija „Už taikos stiprinimą tautų tarpe“.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos posėdžių salėje, kurioje telpa apie 3 tūkstančius žmonių, susirinko sostinės pramonės žmonių ir statybų pirmūnai. Pamaskvio laukų darbo žmonės, partinių, komajūnų, profsajunginių ir kitų visuomeninių organizacijų atstovai, mokslo, kultūros ir meno veikėjai. Cia pat Tarybinio taikos gynimo komiteto nariai, užsienio delegacijos, atvykusios iš Maskvo iš Stokholmo, kur dalyvavo Pasaulinės Taikos Tarybos sesijoje.

Iškilmingo susirinkimo prezidiūme — ižymūs kovotojai už taiką. Tarptautinė lenininė premija „Už taikos stiprinimą tautų tarpe“ laugetai — Eženi KOTON, Tarybinio taikos gynimo komiteto pirmininkas N. TICHONOVAS, Maskvos darbininkų klasės atstovas A. VIKTOROVAS, Maskvos srities kolūkio „Putj Iljičia“ melžėja T. CIUGUNOVA, Visos Indijos Taikos Tarybos pirmininkas SUNDERLALAS, vokiečių rašytoja Ana ZEGERS, elektros lempučių gamyklos darbininkė Galina SPAŠKOVA.

Iškilmingo susirinkimo, skirtą įteikti Tarptautinė lenininė premija draugui N. Chruščiovui, įžanginė kalba atidare D. SKOBELCYNAS. Plojimų audra susirinkusių sutinka prezidiūme pasirodžiusių Tarybų Sąjungos Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės vadovus.

Tarptautinė lenininė premijos komitetas ir visų susirinkusių vardu jis nuoširdžiai (TASS-ELTA).

ir karštai pasveikino Nikitą Chruščiovą garbingo. Tarptautinės lenininės premijos laureato vardo suteikimo programa.

D. Skobelcynas iš visos širdies palinkėjo draugui Chruščiovui sveikatos, ilgų gyvenimo metų, laimės ir naujų laimėjimų jo kilnoje veikloje taikos labui.

Aidint audringiems iškilmingo susirinkimo dalyviams plėjimams, akademikas D. Skobelcynas įteikia garbingą apdovanojimą ižymiam visuomenės ir valstybės veikėjui.

Salės vėl ploja, kai prezidiume pasirodo pionieriai. Jie įteikia draugui N. Chruščiovui gėlių puokštęs.

Po to išdingai N. Chruščiovą sveikino Pasaulinės Taikos Tarybos Pirmininko pavaduotojas GO MO-ZO. Tarptautinės demokratinių moterų federacijos pirmininkė Eženi KOTON, Tarybinio taikos gynimo komiteto pirmininkas N. TICHONOVAS, Maskvos darbininkų klasės atstovas A. VIKTOROVAS, Maskvos srities kolūkio „Putj Iljičia“ melžėja T. CIUGUNOVA, Visos Indijos Taikos Tarybos pirmininkas SUNDERLALAS, vokiečių rašytoja Ana ZEGERS, elektros lempučių gamyklos darbininkė Galina SPAŠKOVA.

Iškilmingo susirinkimo, skirtą įteikti Tarptautinė lenininė premija draugui N. Chruščiovui, įžanginė kalba atidare D. SKOBELCYNAS. Plojimų audra susirinkusių sutinka prezidiūme pasirodžiusių Tarybų Sąjungos Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės vadovus.

Iškilmingo susirinkimo, skirtą įteikti Tarptautinė lenininė premija draugui N. Chruščiovui, įžanginė kalba atidare D. SKOBELCYNAS. Tarptautinė lenininė premijos komitetas ir visų susirinkusių vardu jis nuoširdžiai (TASS-ELTA).

Mums reikalinga taika

Gegužės 18 d. iš Zarasų kultūros namų salė gausiai susirinko zarasiečiai pasaulinio taikos šalininkų judėjimo dešimtmiečiui pažymėti. Visi jie — ir vietinių ūkio valdybos darbininkas Sukelis, ir ligoniškes sanitarė Gasparavicienė, ir pensininkas Svirskis, dešimtys vaikų motinų, gausus būrys inteligentijos ir darbininkų — atėjo vedami noro išreiškštis troškima, kad karo dūmai niekada netemdytū mūsų padangės, kad bombonešiai nedrumstū vaikų miego, o laukuose augtų duonai.

Susirinkime pranešimą tema „Taikos nelaukiama — taika iškovojama“ skaitė šventimo skyriaus vedėjas drg.

— □ —

Paminklas narsiemis komjaunuoliams

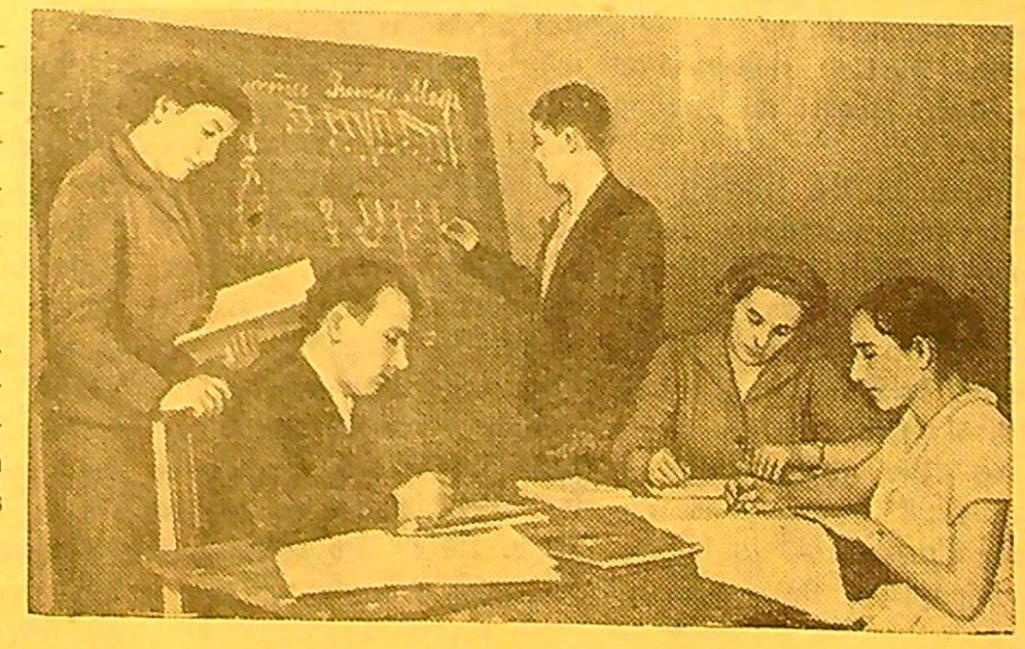
PANEVĖZYS. (ELTA). Naujamiesčio kapinėse atidengtas paminklas keturiems komjaunuoliams, žuvusiems nuo buržuazinių nacionalistų rankos.

Paminklo granite išrašyti žodžiai: „Amžina šlovė naujamiesčiams komjaunuoliams,

liams J. Kareckui, J. Nevodomskiui, J. Narbui, J. Katalnikui, žuvusiems už Tarybų valdžią.

Nuo Panevėžio rajono darbo žmonių.

Prie paminklo ir ant žuvusių kapų buvo padėti vainikai, gyvų gėlių puokštės.

PIRMAEILIAI RAJONO KOMJAUNIMO ORGANIZACIJOS UŽDAVINIAI

(Iš rajono komjaunimo organizacijos susirinkimo)

Gegužės 16 dieną jvyko rajoninės komjaunimo organizacijos susirinkimas. Susirinkimo dienovarkėje — klausimas apie komjaunimo organizacijos uždaviniai ideologiniu darbu srityje.

Pranešėjas, Lietuvos LKJS rajono komiteto sekretorius dr. G. KAZLAUSKAITĖ nurodė, kad komjaunimas turi nuveikti didelį darbą, dirbtį ir gyventi komunistiškai. Tai, kas pasiekiamas statant komunizmą, pasiekiamas ne lengvai. Drg. Chruščiovas savo pranešime TSKP XXI suvažiavime nurodė, kad, nežiūrint milžiniškų pasiekimų visose darbo srityse, ideologiniams darbui reikia skirti itin svarbū dėmesį. Sis darbas turi būti taip nukreipiamas, kad jis visur, kiekvienam žingsnyje ugdytų internacinalizmą, tarybinį patriotizmą, rautų iš žmonių samonės kapitalizmo liekanas: religinius prietarus, alkoholizmą, formuoju ateistinę pašaulėžiūrą.

POLITINIAM SVIETIMUI — DIIDESNI DĒMESI

Ideologinio darbo formas labai įvairios. Viena iš jų — politinis švietimas. Gerai vadovaujamas politratelis — puiki komunizmo mokykla. Šiai mokslo metais komjaunimo rajono komitetas buvo organizavęs 12 politinio švietimo ratelinę. Daug gerų, vertingų žinių įsigijo „Tarybinio arto“ kolūkio komjaunuolai ir jaunimas. Propagandistas komjaunuolė A. Olsevičiūtė surišdavo nagrinėjamą medžiagą su gyvenimu, praktiniais uždaviniais.

Tačiau šalia gerai veiku sių politratelių eilėje komjaunimo organizacijų, kaip Zdanovo vardo, Capajevos vardo kolūkuose, rajoninėje ligoninėje klausytojai figūravo tik sarašuose, arba dėl sekretorių bei propagandistų kaltės buvo pravesti vos keli užsiėmimai. Tokie „popieriniai“ rateliai veikė prie „Lenino atmini-

mo“, Aukštaičio“ kolūkių kalai nekokie. Jei turman-pirminių komjaunimo orga-nizacijų. Pamiršo įjungti į politratelius jauni-mą „Aušros“, „Raudo-nojo Spalio“, V. Kudirkos vardo kolūkį komjaunuolai. O juk jaunimo auklė-jimas — pirmoji komjauni-mo pareiga. Žinoma, ne-maža kaltė dėl blogo politratelių darbo tenka ir komjaunimo rajono komite-tui. Maža pagalbos iš jo sulaukė propagandistai.

NEPAMIRSTI PASKAITŲ

Greta pastovaus jauni-mo politinio švietimo, svarbią vietą užima paskaitinis darbas. Tačiau jei esantieji kolūkuose specialistai skaito paskaitas ekonomi-nėmis, politinėmis temomis, tai antireliginėmis temomis jų pasigendama. Reikiā pažymeti, kad i paskai-tas jaunimas lankosi nenori, nes jos dažniausia ne-jomis, nesurišamos su vietas faktais. Rajono kultūros namuose buvo orga-nizuojami klausimų atsaky-mų vakarai. Kokį išpūdį jie padarė, matyt iš to faktu, kad norintiems i juos patekti neužtekdavo vietas. Tai kodėl neorganizuoti tokių vakarų kaimo kultūros namuose, bibliotekose, mokyklose, įtraukiant i juos mokytojus, kultūros darbuotojus?

REIKIA MOKYTIS

Neeilinis Komunistų partijs XXI suvažiavimas su-kėlė darbo žmonių entuziazmą dirbtį, mokytis, gyventi komunistiškai. Mūsų rajone trys kolektivai — „Lenino atminimo“, P. Cvirkos vardo žemės ūkio artelių melžėjų ir V. Kudirkos vardo kolūkio abiturientų „smogiamoji brigada“ kovoja už komunisti-nio darbo brigados vardo suteikimą. Melžėjų rodo šaunumo pavyzdį darbe, tačiau su mokymusi čia rei-

meninės agitbrigados. Tai V. Lenino veikalui „Jauni-veiksmingiausia priemonė mo sajungos uždaviniai“ auklėjamajame darbe. Agit-brigados turi būti prie kiekvienų kultūros namų.

PROPAGUOTI TRADICINES LIAUDIES ŠVENTES

Gerinant ideologinį darbą paskutiniuoju metu pra-dedamos naudoti tokios efektyvios masinio darbo formos, kaip įvairių liaudies tradicijų atgaivinimas. Komjaunuolai turi atimti bažnyčios pasigrobtas už-gavėnių, sekminių, joninių ir kitas liaudies šventes. „Pirmūno“ kolūkio komjaunuoliai surengė šiemet tradicines užgavėnes. Ma-siškai ir įdomiai praėjo darbinių arklių lenktynės V. Kudirkos vardo kolūkyje.

KNYGĄ — KIEKVIENAI SEIMAI

Prasidėjus diskusijoms, pasiskė rajoninės bibliote-kos vedėjas VAITKŪNAS.

— Pranešėjas, — sakė jis, — daug kalbėjo apie kultūros-švietimo įstaigu darbą, apie tai, kad mūsų darbas nesurišamas su partijos išskeltais uždaviniais. Tai tiesa. Bet juk mūsų darbu anksčiau mažai do-mėjosi komjaunimo komite-tas, nesvarstė biuro posé-džiuose. O vien tik direktori-vomis, be konkretios pa-galbos, nelengva aplieisti darbą pakelti iki reikiama lygio.

Bibliotekų darbas apleis-tas todėl, kad mūsų rajone jose dirba nekvalifi-kuoti žmonės. Dirbantieji komjaunuolai negalvoja mokytis neakivaizdiniu bū-du. Stai čia mums ir rei-kalinga komjaunimo komi-teito parama.

Bogai komjaunuolai propagoja knygias masių tarpe, net patys ne visi skaito jas. Mes organizavo-me skaitytojų konferenciją

liekanomis žmonių sąmonėje, papasa-kojo Imbrado kultūros na-mų direktorius, „Pirmūno“ kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos sekre-torius dr. DENOFAS.

Komjaunuolių ginklas — įvairios masinės kultūrinės -politinės priemonės. Sie-met čia buvo surengtos už-gavėnės, arklių lenktynės, gyvulininkystės darbuotojų šventė, o gegužės pabaigoje bus surengtas vakaras antireligine tema.

Kaip, kokiomis priemo-nėmis pakelti ideologinį darbą, patarė kalbėjė LKP RK sekretorius dr. Ridu-lis, LLKJS CK instrukto-rius dr. DAKTARIŪNAI-TĘ.

Tačiau rajoninis ir kom-jaunimo susirinkimas ne-pilnuitai atsieki užbrėžtą-jį tikslą — neatskleidę tu-kelių, kuriais einau-^{mieš} galima greit išeiti

dariusios padėties ideologi-name darbe. Visų pirmą, į susirinkimą atvyko maža dalis komjaunuolių. Iš 45 komjaunuolių, esančių vie-tinio ūkio valdybos kom-jaunimo organizacijoje, ne-atvyko nė vienas. Nebuvo susirinkime ryšių kontoros, Turmanto vidurinės mo-kyklos mokinį bei moky-tojų, Antazavės vidurinės mokyklos mokytojų, „Ne-muno“, „Aušros“, „Pažan-gos“, J. Žemaitės vardo kolūkijų, Kimbartiškių tary-binio ūkio komjaunuolių. Kitos organizacijos atvyko ne pilnoje sudėtyje.

Apie pasirinktajį abitu-rientų - komjaunuolių kelią papasakojo antrosios vidurinės mokyklos komjaunuolė abiturientė dr. JUZEFOVIC. Mokyklos komjaunimo organizacija daug pasiekė darbiniame moki-nių auklėjime. Praeitais metais komjaunuolai augino savo šefuojamame Stalino vardo kolūkyje ku-krūzus. Mokymasis ir dar-bas sujungė juos į vieną darnią šeimą. Visa klasē — į statybas! — toks komjaunuolių - abiturientų nutarimas.

Kaip kolūkio komjaunuolai ir jaunimas kovoja su

laikomi ir kiti ženklai ant kūno. 1680 m. Viduklėje moteris buvo pripažinta ra-gana dėl to, kad jos rankos iki pečių ir kojos iki kelių buvusios mėlynos, kruvinos ir išvargusios.

Nustaciūs, kad įtartas asmuo yra „ragana“, ponas tuoju šaukdavo teismą. Va-karų Europos pavyzdžiu ra-ganos teismas negalėjo apsieiti be kankinimo — tortūrų.

„Raganas“ žiauriai iš-kankindavo jau pats kalini-mas drėgname dvaro bokš-to požemyje ar miesto tamsiame rūsyje. Jas sura-kindavo ir retežiai prikal-davo prie sienos, laikydavo statinės arba surakintas kaladėse. Dėl baisių slygyų kalinamieji dažnai susirg-davo, išeidavo iš proto, net mirdavo. Pvz., Slonsko klebonas šitaip aprašo su-

Agnieška Simkienė. Ji buvo pasodinta landynėje ir įkal-dinta kaladėje. Akys užri-stos, rankos virš alkūnių prišiotos prie kaladės; per kaladėje esančias skyles pervertomis virvėmis ji bu-vo prišiota iš užpakalio. Ar

ji sėdėjo ant kokio kelme-liu, ar klūpojo ant kelių, lankytos neatskyrės, tik pamatės, kad pervertomis per kaladę virvėmis buvo prišiotos abidvi jos kojos, kaip ir rankos. I tamsų ka-lėjimą jėjės klebonas pa-sveikinės ją ir paklauses, kaip ji laikosi ir už ką ją pasodinė. Ji atsakiusi neži-nanti. Klebonas aiškinės jai, kad ji nekalta, bet savo kalinimą turinti paaukoti dievui, kuris dėl jos taip pat kentėjės. Klausama, ar virvės nenuveržė rankų ir kojų, ji tik dejava ir galva linkčiojo. Patylėjusi pasa-kėjo, kad tuo būdu ji ne-gaudavo žemės jėgų. Nu-

Keliai į laužą

P. Dundulienė

Istorijos mokslo kandidatė

Praėjo daugiau kaip pus-antro šimto metų, kai užge-so paskutiniai laužai ir, dievo, karaliaus bei teisin-gumo vardu nuteistos, su-degė paskutinės prietarų ir tamsumo aukos. Daugeliu-jų tai buvo išsigelbėjimas nuo nepakeliamų kančių, kurias įtarieji raganavimui turėdavo iškesti iki žuvimo lauže.

Mūsų krašte įtaraji raganavimui suimdavo dvaro pono pasiūsti tarnai ir pri-statydavo į dvarą, kur pirmiausia pats ponas asme-niškai tirdavo, ar įtarasis „tikrai kaltas“. Tuo tikslu buvo atliekami įvairūs „iš-bandymai“, perimi iš Va-karų Europos. Iš jų labiausiai paplitęs buvo plukdy-mas.

Įtaruosis plukdydavo kurių vilkėdavo po keletą

ir kurie lyg plūdės auką laikydavo vandens paviršiu-je. Bet anų laikų teologai aiškindavo, kad kaltas ne sijonas, o velnias, padėdąs raganai neskesti.

Be plukdymo buvo ir ki-ti raganų „susekimo“ bū-dai, pvz., adatomis badant įtartojo kūną. Jeigu badant surasdavo kūnė vieta, iš kur nebėga kraujas, arba žmogus nejaučia skausmo, laikydavo tą vietą velnio įspaustu ženklu — įrodymu, kad tas asmuo yra raganas. Kitas būdas buvo ašarų bandymas. Įtartą žmogų žiauriausiai kankin-davo, o jeigu jis neverkda-vos, — laikydavo raganum. 1860 m. Zagareje buvo tardoma Liucija Vaičiulienė, deginant įkaitinta gele-ziniu. Klebonas šitaip aprašo su-

imtąją įtarą raganavimui kę, kad ant kalno slavusi,

Sienlaikraščio apžvalga

Dienos klausimais

„Garbingo darbo“ kol priimtos kai kurios prieukio sieninio laikraščio monės kiek sudrausmino mechanizatorius. Tik reikia pasakyti, tos priemonės dar buvo nepakankamos. Savivaliautojus, ypač jei jie pažeidžia darbo drausmę sisteminai, reikėtų bausti griežiau, nepasitenkinant vien keleto darbadienių nurašymu.

Tame pačiam sienlaikraščio numeryje patalpinta žinutė „Gyvuliai išleisti į ganyklą“ praneša, kad kolūkio kerdžiai Petras Stelmakas, Adolfas Skurjatas išginė bandą į ganyklas. Žinutės autorius melžėjas drg. Špakovskis kartu iškélé trūkumus, pasireiškusius pirmomis ganyklinio laikotarpio dienomis, kaip antai, kad bandą reikėtų padalyti ir ganyti grupėmis, kad reikėtų daugiau rūpintis stambiu raguočių fermos vedėjui drg. Pieviškiui.

Labai teisingai daro sienlaikraščio redkolegija, organizuodama konkretą medžiagą, išaiškindama ir drąsiai iškeldama trūkumus, kurie stabdo artelės išpareigojimą, priimtu pirmiesiems septynmečio metams, sėkmingą išvykdymą.

Redkolegijos darbės, yra ir spragų. Sienlaikraštyje pasigendama žinučių apie aktyviausius kovotojus už artelės septynmečio plano įgyvendinimą, taiklių karikatūrų, pajuokiančių tinginius, darbo drausmės laužytous, kas padarytų sienlaikraštį labiau veiksmingu. Reikia tikėtis, jog redkolegija sieks, kad sienlaikraštis taptų kas-kart aštresniu partinės organizacijos bei artelės valdybos ginklu kovoje už septynmečio plano įgyvendinimą.

Minėta korespondencija laiku buvo patalpinta į sienlaikraštį ir valdybos nešta su kalade į tardymą ir tiesiog nuo jos pasodinta ant tortūrų suolo labai greit „prisipažindavusi“.

Kita atvejis Lenkijoje ir pas mus raganos būdavo izoliuojamos nuo žemės, išodinant į specialią statinę.

Kaip tai buvo daroma mūsų krašte, yra išlikę tik žmonių pasakojimai. Tačiau tiksliai žinių apie tai randame Lenkijos raganų bylose. Pvz., iš 1775 m. vykusios Doruchove bylos žinome, kad visos statinės su raganomis buvo sustatytos dvaro svirne. Kaltinamasi prižiūrėjo, valgydino ir girdė šeši žmonės, atvežti tam reikalui iš kitų dvarų. Kankinės nepaprastai kentė — iš statinių, kaip iš kokių požeminių urvų, kilo dejavimai. Motrys buvo pasodintos į sta-

tinę užpakalyje surištomis rankomis ir kojomis, o virvių galai iškišti pro skylę ir pritvirtinti kuoliukais. Taip įtaisytos jos negalėjo

nei stovėti, nei sėdėti, o tu-rėjo visą laiką klūpoti. Kiekviena statinė buvo apdengta storu audeklu su tame išrašytais žodžiais: „Jėzus, Marija, Juozapas“. Tai buvo daroma tam, kad velnias negalėtų prie raganų prieiti ir joms pagelbėti.

Kad velnias nepasislėptu

tariamos raganos plaukuose, prieš teismą jas staty-davo pusplikes, nuskusto-mis galvomis.

Tortūras atlikdavo teisimo budelis patalpoje greta teismo. Jei teismas vykda vo kaime, budelį atveždavo iš miesto.

Tortūros būdavo įvairios: degindavo įkaitinta skarda arba žvakės liepsna, tepda-

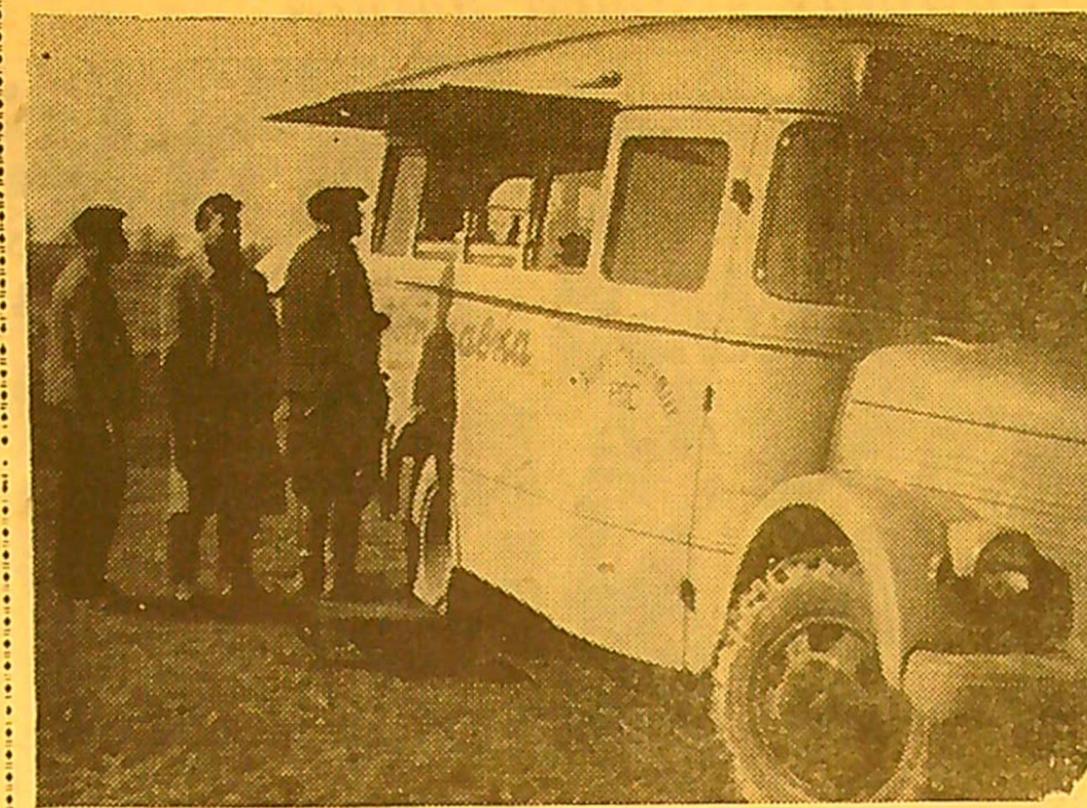
vo kūną karšta derva, siera ar lašiniai, lupdavo odą, paguldytą ant suolo tempdavo virvėmis, pritaisyto mis prie rato ir t.t.

Prieš pradedant tortūras, viršaitis švelniu, maloniu balsu kreipdavosi į raganą, primindamas jai dievo teisimą ir jos sielos išgamyną ir prašydamo pasakyti teisybę. Kankinamosios iš skausmo ir klykdavo, ir keikdavo, ir melsdavosi. Kas nemumirdavo, visa tai turėdavo iškesti kelis kartus. Bet būdavo tokiai, kurie ir baisiausiai kankinami neprisipažindavo kaltais. Juos laikydavo pikčiausiai raganais, 1680 m. kovo 15 d. Viduklėje teisė „raganių“ Puzą, kuris kankinamas, matyt, neteko proto ir kalbėjò nesuprantamus žodžius. Bajorai nuspindė, kad ta kalba tar-

navusi jam įvairias raganystes atlikti. Jų ponai palaike dideliu raganiumi ir sudegino.

Teismo salėje stovėdavo stalas ir kelios kėdės. Ant stalo — kryžius ir knyga-teisynas. Už stalo — teisėjai, dažnai ir vaitas su dviem suolininkais. Iš šalių sėdėjo rašininkas, kuris tiksliai užrašinėdavo kaltinamujų prisipažinimus. Priešais stalą sėdėdavo dvarininkas, kurio valstietis būdavo teisiamas, ir kiti ponai. Visi su kepurėmis — tokia buvo teismo tvarka. Teisėjai ir kiti teisme esantieji išgerdavo deglinės ir tada pradėdavo teisti raganą, kuriai dar užrišdavo akis, kad teisėjams širdžių nesuminkštintų.

(Bus daugiau).
(Iš žurnalo „Mokslo ir gyvenimas“)

Kasmet mūsų rajono kolūkiečiai gyvena vis turtlingiai, uždirba daugiau pinigų ir duonos. Auga ir jų per kamoji galia. Rajono vartotojų kooperatyvų sąjunga, stengdamasi geriau aprūpinti kolūkinį kaimą prekėmis, ypač kur nėra kaimo parduotuvė, įsigijo automobilų-parduotuvę. Automobilų-parduotuvė kiekvieną dieną lankosi rajono kolūkiuose ir gyvulininkystės fermose.

Nuo traukoje: autoparduotuvė atvyko į Puškino vardo kolūkį.

V. Burenino nuotr.

Kovoja prie linų spragę

Norint gauti gausius ir pastovius derlius labai svarbu organizuoti augalų apsaugą nuo ligų ir kenkėjų. Be priežiūros paliktas kultūrinių augalų derlius gali smarkiai sumažėti, net ir visiškai žuti. Pikčiausias linų kenkėjas — spragė.

Siemet pavasaris sausas, kas sudaro palaikias salygas spragėms vystytis. Todėl mūsų kolūkio linų augintojai iš anksto pasiruoše kovai su augalų kenkėjais. Dar kovo mėnesį nusipirkome 500 kg DDT miltelių.

Anksčiausiais terminais, tai yra balandžio mėnesio pabaigoje eiliniu būdu paseti linai po 9 dienų grąžiai sudyggo. Mes nelaukėme, kol pasirodys spragės ir sudygusius linų pasėlius apdulkinome DDT preparatu. Kiekvienam hektarui jo panaudojome po 15 kg, sumaišydami tą kiekį su 30 kg pelenų. Trečius metus dirbiant IV brigados linų augintojų grandininku Norbertas Saltis apdulkino grandies linus 2 ha plotė.

J. Grumbinas
„Pažangos“ kolūkio agronomas

KOMISIJA NEŽINO PADĒTIES

Kai užsimezga kalba apie pieno-prekinės fermos darbą, visada kas nors paskako, jog pieno punkto

vedėja Teresija Saltienė neša namo nugriebą pieną, skirtą kolūkio paršeliams. Žmonės šneka, kad ji, pasipelnymo tikslais neteisiniagai apskaičiuoja iš fermos gaunamo pieno riebumą. Ne paslaptis ir tai, kad kontroliniai melžimai, kuriu turi būti atliekami ne rečiau, kaip kas dešimt dienų, vykdomi labai nereguliai. Gaunama daug skundų, bet jų juos nereaguojama.

Gaunamai signalai liečia ne vien tik pieno priėmimo punktą. Daug netvarkos ir kituose gamybos baruose.

Mykolą Šileikį, Kazį Daubarą ir Mariją Amosovą revizijos komisijos nariais kolūkiečiai išrinko tikėdami, jog jie nuolat kontroliuos visas priemones, šalins visus pasitai-kančius trūkumus. Tačiau revizijos komisijos nariai nepateisino kolūkiečių vilčių. Stai jau antri metai, kai komisija išrinkta, o ji dar nepravedė nė vienos revizijos, nepravedė nė vieno posėdžio, kuriam

atsitikimas, ir jis davė kolūkiui mažai naudos ren-

giantis pavasario laukų darbams.

Dažnai galima išgirsti užuominas kolūkio valdybos adresu, jog jau seniai laikas sušaukti visuotinį susirinkimą, kuriame būtų apsvarstytas revizijos komisijos darbas, ir nukreipti jos veiklą reikiama va-ga. Juk ne paslaptis, jog komisijos nariai yra pa-prasti kolūkiečiai, kurie gal būt ir labai rūpinasi bendru reikalu, vis dėlto ne vi-sada moka patys atlikti viertą ar kitą priemonę. Jiems reikalinga artelės vadovybės, partinės orga-nizacijos pagalba.

K. Šileikis

Ar tuo rūpintis turi tik vetsanitaras?

Kolūkio vetsanitaras Jonas Valainis kiaulidės pa-šarų virtuvėje dėliojo į lagaminėlį nesudėtingus vет-sanitaro įrankius. Nelauk-damas klausimų, jis pats pradėjo rokuoti savo bė-domis, kiaulidėje tvanku-das išišvėjamas skaito „Aušros“ kolūkis.

A. Vileikaitė

Paminklas narsiemis komjaunuoliams

PANEVĖZYS. (ELTA). Iliams J. Kareckui, J. Neviajamiesčio kapinėse atidomskiui, J. Narbui, J. Katalnikui, žuvusiems už Tarybų valdžią.

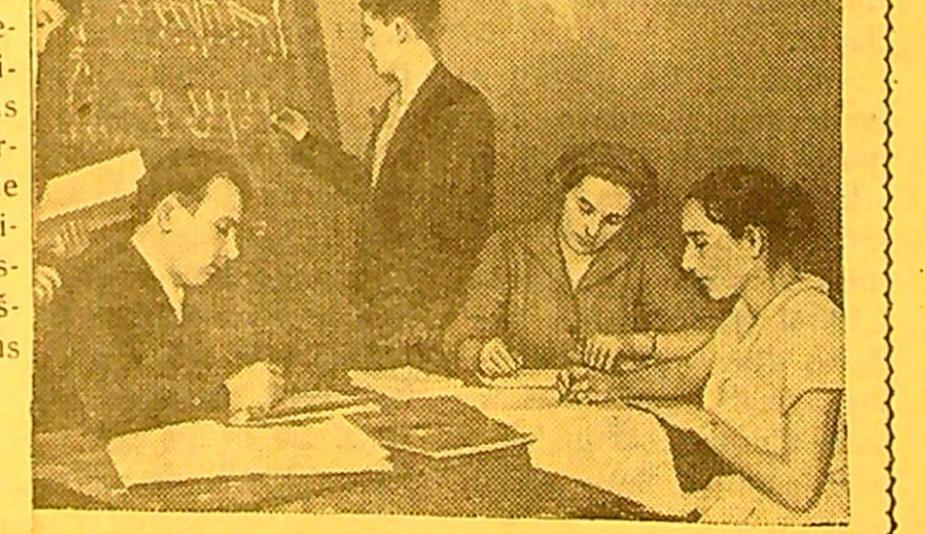
Nuo Panevėžio rajono darbo žmonių.

Paminklo granite įrašyti:

„Amžina šlovė nau-miestiečiams komjaunu-

lio buržuazinių nacionalistų

— — — — —

Kultūrinio gyvenimo kronika

Virš senojo Vilniaus skamba dainos

Gedimino pilies
kuore — Lietinių
drabužiais pasi-
puoše trimitininkai.
Sklinda fan-
farų garsai. Tai
Vilniaus darbo
žmonės kviečiami
i Kalnų parką,
kur vyksta tradi-
cinė septintoji
Vilniaus Dainų
šventė.

Aidi Tarybų Sa-
jungos ir Tarybų
Lietuvos valstybi-
nių himnų garsai.
Pakeliamas Dainų
šventės vėliava—
Dainų šventė pras-
sideda. Dainuoja
jungtinis mišrus
choras, vaikų, vy-
rų ir moterų chorai. Jungtinis
šokių kolektyvas šoka lietu-
vių liaudies šokius ir žaidi-
mus. Jaunieji šokėjai atliko
choreografinį vaizdelį „Pio-
nierių stovykla“. Siltai sutiko
vilniečiai jungtinio pučiamuojų
ir liaudies instrumentų or-
kestrų pasirodymą.

Dainų šventėje dalyvavo
apie 10 tūkstančių respubli-
kos sostinės meno savieki-
lininkų.

—☆— ☆—

Tautų draugystės
festivalis

Vilniuje, gražiamame Val-
kumpių pušyne įvyko Vilniaus
pedagoginių instituto studen-
tų festivalis. Pas vilniečius
i svečius atvyko studentai iš
Lvovo, Klaipėdos, Minsko,
Kijeva, Tbilisio aukščiai mokykly, Lietuvos Žemės ūkio
akademijos, Kauno politechnikos ir Kūno kultūros institu-
tu pasiuntiniai. Su jomis
programa pasirodė ir šeim-
ninkai, ir svečiai — baltarusi-
si, moldavai, ukrainiečiai,
gruzinai. Studentų festivalis
tapo tautų draugystės švente.

Baletas ant ledo

Tarybinis baletas ant ledo „Ziemos fantazija“ baigė sa-
vo gastoiles Kaune. Per mė-
nesį laiko įvyko 35 spektaklai.
Juos aplankė daugiau kaip 180 tūkstančių žiūrovų
iš mūsų respublikos, o taip
pat iš Latvijos, Estijos, Bal-
tarusijos ir Kaliningrado sri-
ties.

Už kūrybinius laimėjimus
baletas ir geriausi jo dalyviai
apdovanoti Lietuvos TSR
Aukščiausiosios Tarybos Pre-
zidiumo Garbės raštais.

Svečiuose pas
kolūkiečius

Sakiai rajono „Nemuno“
kolūkyje įvyko literatūrinis
vakaras, kuriamo dalyvavo
rašytojai V. Milūnas, A.
Maldonis, V. Bložė, K. Saja
ir Z. Grigoraitis.

Su dideliu susidomėjimu
literatūrinio vakaro dalyviai
išklausė poeto A. Maldonio,
dramaturgo V. Milūno, ra-
šytojo K. Sajos, poeto V. Blo-
žės kūrybos. Savo eilėraš-
čius taip pat skaitė rajono
jaunieji literatai.

(ELTA).

SUSITIKIMAS
SU RASYTOJAIS

I Antazavės vaikų namus
buvo atsilankę rašytojai
dr. dr. Baltakys ir Mac-
kevičius. Jie papasakojo
vaikų namų auklėtiniams
apie savo kūrybinį kelią,
paskaitė ištraukas iš savo
kūrybos eilėraščių ir prozi-
nių kūrinii.

Su savo ratelio darbu
svečius supažindino Anta-
zavės vidurinės mokyklos
literatai, dalyvavusieji su-
sitikime.

E. PUPEIKYTÉ

Aplankė kolūkio
muziejų

Ekskursiją į V. Kudirkos
vardo kolūkio dailės muzie-
ju surengė Antazavės vidur-
inės mokyklos moksleivai.
Didelį jdomumą moksleivių
tarpe sulkė muziejuje
eksponeujamų Lietuvos dai-
lininkų paveikslų, skulptū-
ros.

I. ANDRIUNAITĖ

Moksleivių vasaros
poilsis

Lietuvos Respublikinė prof-
sajungų taryba numatė prie-
mones pionierių ir moksleivių
vasaros poilsisi organizuoti.
45 pionierių stovyklose, esan-
čiose Baltijos pajūryje, kur-
rortuose, prie gražių ezerų
pailšės ir sustiprins savo
sveikatą apie 19 tūkstančių
vaikų.

Vyresniųjų klasių moksle-
viams steigiamos dvi turisti-
nių stovyklos (Kuršiu nerijoje ir Ignalinoje). Jaunieji
keliautojai, praėjus grupėmis
daugiau kaip po 30 maršrutų,
organizuos čia saskrydžius,
varžybas. Steigiamos taip pat
keturių sportinio tipo sto-
vyklos.

Siemet pirmą kartą respub-
likoje steigiamos kolūkiose
vyresniųjų klasių mokiniai
darbo ir poilsio vasaros sto-
vyklos.

Be to, tūkstantis vaikų pra-
leis vasaros atostogas mies-
tų pionierių stovyklose. 130
pionierių aplankys visasajun-
ginių vaikų gydyklą Arteka.
Atskiro Lietuvos moksleivių
grupės ilsėsis brolišku res-
publikos pionierių stovyklose.

Vaikų vasaros poilsisi orga-
nizuoti profesinės ir res-
publikos Liaudies ūkio tary-
ba išskyre apie 6 milijonus
rublių.

(ELTA).

Filmas apie tautų draugystę

Lietuvos kino studijos me-
no tarya priėmė gamybai litera-
turinių scenarijų meniniams
filmui „Kai susilieja upės“. Scenarijų parašė J. Šilovas pagal baltarusių rašytojo P. Brovko tokiu pat pavadinimo romaną, vaizduojantį „Tautų draugystės“ hidro-

elektrinės statybą.

Naujajį filmą statys Lietuvos
kino studija drauge su
Minsko kino studija „Belo-
rusjofilm“.

Filmą „Kai susilieja upės“
numatoma pastatyti iki Tary-
bų Lietuvos 20-ųjų metinių.

(ELTA).

Keliai

Praėjo daugiau kaip pus-
antro šimto metų, kai už-
geso paskutiniai laužai ir,
dievo, karaliaus bei teisin-
gumo vardu nuteistos, su-
degė paskutinės prietarų ir
tamsumo aukos. Daugeliui
jų tai buvo išsigelbėjimas
nuo nepakeliamų kančių,
kuriuos įtartieji raganavimui
turėdavo iškesti iki žuvimo
lauže.

Mūsų krašte įtartaji ra-
ganavimui suimdavo dvaro
pono pasiūsti tarnai ir pri-
stydavo į dvarą, kur prie-
miausiai pats ponas asme-
niškai tirdavo, ar įtartasis
„tikrai kaltas“. Tuo tikslu
buvo atliekami įvairūs „iš-
bandymai“, perimti iš Va-
karų Europos. Iš jų labiau-
siai paplitęs buvo plukdy-
mas.

Įtartuosių plukdydavo

P. Dundulienė
Istorijos mokslo kandidatai

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—